

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVII (12)

No. (Štev.) 8

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

25. februarja (febrero) 1960

Eisenhowerjeva pot

Predsednik ZDA Eisenhower je na poti po državah Južne Amerike in bo te dni bival v Argentini. Redko potujejo predsedniki Severne Amerike po južnem predelu kontinenta. Le resne ure ustvarjajo razmere, ko mora na pot sam predsednik ene najmočnejših držav na svetu. Sicer mednarodni položaj danes ni ravno preveč napet, toda predsednik ZDA je bil že v Evropi, sprejel je celo vrsto evropskih državnikov v ZDA, med temi je bil tudi Hruščev, obiskal je azijske in nekaj afriških držav, edino Južna Amerika je morala čakati. Med tem so obiskovali predsedniki iz Južne Amerike Washington drug za drugim. Ko je nastopil svojo predsedniško mesto predsednik Argentine dr. Frondizi, je med prvimi državami obiskal ZDA in bil pri generalu Eisenhowerju v Washingtonu. Obe Ameriki veže cela vrsta dogovorov in sporazumov in je sodelovanje že nekaj desetletij popolno. Ameriko ščiti poleg tega še doktrina, ki je stara že skoraj 150 let. Monroejeva doktrina pravi, da se na kontinentu obeh Amerik ne sme uveljaviti noben tuj sistem, imperializem iz Evrope in je bila že takrat pot vdorov trdno zaprta. Toda novi časi prinašajo nove oblike in prav zadnje čase se dogajajo primeri, ko se morata obe Ameriki zavedati, da niso več tako zavarovane pred presenečenji, kakor je bilo to še pred nekaj leti. Prav v središče kontinenta vdirajo tuji vplivi: Mikojan, podpredsednik sovjetske vlade je bil na Kubi in nakazal, kako se more usidri v eni izmed ameriških držav komunizem, ne da bi mu bilo treba zato tvegati oboroženo spopad ali pa organizirati kako novo revolucijo.

Pred odhodom v Brazil, Argentino, Čile in Urugvaj je imel Eisenhower govor, v katerem je podal glavne misli, na katerih sloni politika ameriške vlade na ameriškem kontinentu. ZDA so predvsem odločene ohraniti mir na svetu. Prvo desetletje po drugi svetovni vojni je bilo posvečeno samo tej skrbi in do leta 1950 so ZDA dejansko izvedle svojo razorožitev. Toda sovjetski imperializem je prisilil vlado v Washingtonu, da je spremenila svoje stališče in začela graditi neke vrste “dežnik” oborožene premoči na svetu in pod varstvo ameriškega orožja so se mogle zateči vse države, ki so se čutile v nevarnosti pred komunizmom. Tako je bila premagana komunistična nalinost v berlinski krizi, zlomljeni sovjetski poskusi na Koreji, v Indokini in drugod. Moč ameriškega orožja še vedno narašča in nobena vlada v Washingtonu ne bo mogla spremeniti smeri, ki skrbi, da se ohrani mir na svetu, toda ne za vsako ceno: nikdar ne bodo ZDA dopustile, da bi kjerkoli na svetu morala kloniti kakšna država pritisku zaradi tega, ker ne bi bilo orožja, ki bi ji ohranilo njeno svobodo če bo za to izrečena le jasna volja. Mir brez svobode je nemogoč.

Moderno orožje sicer izključuje račune na lahko vojskovanje in tudi sovjeti si še ne žele vojne. Zato bodo letos v poletju konferenca v Evropi (konferenca v Parizu in Eisenhowerjev obisk v Moskvi), ko bosta zahod in vzhod gradila osnove miru. Toda mir se ne ruši samo z orožjem, moderno orožje je tako močno, da se lahko zgodi, ko bo komunizem mogel staviti ultimati in vsiliti svoje pogoje, ne da bi bilo treba sovjetom oddati niti en strel iz puške. Ko bo Eisenhower te dni na poti po Južni Ameriki, bo Hruščev zaključeval romanje po jugovzhodni Aziji in tam je vodja Sovjetske zveze povsod govoril, kako si komunizem želi mirno sožitje, pri tem opozarjal, da postaja Rusija najmočnejša država na svetu. Samo še nekaj let in v Moskvi bodo mogli ugotoviti, da so ZDA že prehiteli...

Južna Amerika potrebuje pomoč in ZDA in še bolj: zaščito. Cela Amerika ima približno isto zgodovino in vsi njeni narodi si žele miru v svobodi. Toda med severom in jugom je velika razlika v gospodarski opremljenosti. Nekatere južnoameriške države so obupno zaostale. Revščina pa je največji zaveznik komunizma. ZDA je dajala in še daje pomoč in Eisenhower je obljubil še mnogo več. Toda pri tem je omenil, da ni mogoče nobena rešitev, ako narodi sami nimajo dovolj volje, da bi se ohranili v svobodi

Veličasten sprejem Eisenhowerja v Braziliji

Na svojem desetdnevnem potovanju po štirih južnoameriških državah — Brazilija, Argentina, Čile in Urugvaj — je severnoameriški predsednik Eisenhower v torek 23. t. m. s svojim spremstvom prispel v Brazilijo. Njegovo letalo je pristalo v bodoči brazilski prestolnici Brasilia.

Brazilijanci so mu s svojim predsednikom Kubičkom na čelu priredili veličasten sprejem.

Oba predsednika sta na trgu v bodoči brazilski prestolnici, na katerem bo postavljen spomenik kot spomin na Eisenhowerjev obisk temu mestu, prebra-

Dr. Adenauerjeve besede nemški mladini

Dr. Adenauer je poslal kongresu nemške krščansko demokratske mladine pozdravno pismo, iz katerega posnemamo naslednje zanimive misli, ki veljajo za vse narode in vse čase:

“Nič ni lažjega kot očitati nesposobnost osebam, ki so vodile in še vodijo usodo domovine. Toda to delajo prav ti, ki so resnično nesposobni, kajti prvo delo sposobnega človeka je vendar v tem, da stopi na mesto nesposobnega. Kdor pa niti tega ne zna, dokazuje, da je popolnoma nesposoben, razen v vpitju in kričanju.

Tudi ni nič lažjega kot vedno snovati in nuditi javnosti nove ideje in zahte-

la skupno izjavo. V njej med drugim naglašata skupno odločnost obeh držav, da bosta ohranjali demokratske svobosčine in osnovne pravice človeka, v katere je vključena borba proti rasni diskriminaciji in obsodba slehernega napada na versko svobodo in proti slehernemu zatiranju izražanja misli.

Iz mesta Brasilia je gen. Eisenhower v spremstvu brazilskega predsednika Kubička odpotoval v Rio de Janeiro, kjer so ga sprejeli z viharim navdušenjem. Eisenhower bo v Braziliji obiskal še mesto Sao Pablo, odkoder bo v petek odpotoval v Buenos Aires.

vati, da naj nekdo te ideje uresniči. Nasprotno pa je silno težko spraviti v življenje eno samo zamisel z lastnimi močmi. Toda uresničiti eno samo pametno zamisel je več vredno kot napisati sto predlogov, ki naj jih uresniči drugi.

Mladina ima pravico in dolžnost, da kritično motri in ocenjuje delo starejših. Sme tudi to delo odkloniti. Smešno pa je, ako od starejših zahteva, da naj opuste svojo začrtano pot in se podajo na njihovo pot.

V življenju so besede koristne, toda dejanja so neprimerno bolj koristna in več vredna.”

Slovesna zadušnica za kardinala Stepinea v Buenos Airesu

Prvo zadušnico za pok. zagrebški nadškofom kardinalom dr. Alojzijem Stepincem so imeli na področju Vel. Bs. Airesa hrvatski frančiškani Dalmatinske frančiškanske province sv. Hieronima v mestu José Ingenieros. Ti frančiškani vodijo v tem kraju tudi hrvatsko župnijo ter so 20. dec. 1959 proslavljali v zavodu El Salvador v Bs. Airesu 30. letnico, odkar so prišli v Argentino. Slavnostni govor je imel tedaj dr. Mateo Jelčić. Ti frančiškani so imeli slovesno zadušnico na dan kardinalovega pogreba dne 13. februarja ob pol osmih zvečer. Imel jo je dr. Fran Perović.

Slovesna zadušnica v Buenos Airesu je pa bila v nedeljo 21. februarja ob enajstih dopoldne v buenosaireski katedrali. Imel jo je buenosaireski nadškof kardinal Anton Caggiano ob asistenci številne duhovščine. Navzoč je bil tudi apostolski nuncij.

Na slovesno zadušnico so prišli poleg Hrvatov tudi številni Slovenci ter druge narodnostne skupine v Argentini. Veliko je pa bilo tudi domačinov, zlasti članov argentinske katoliške akcije. Narodni odbor za Slovenijo je na slovesni zadušnici

zastopal Rudolf Smers, slovensko dušno pastirstvo g. Jože Guštin, Društvo Slovencev tajnik France Pernišek, Slovensko akademsko starešinstvo ter Slovensko kulturno akcijo Rudolf Jurčec. Zastopane so pa bile tudi ostale organizacije ter društva slovenskih demokratskih izseljencev. Na koru je pel mešani hrvatski zbor Jadran pod vodstvom pevovodje Mirka Kovačeca.

Po končani slovesni zadušnici je imel spominski govor direktor hrvatskih dušnih pastirjev g. Rade Štefan. V njem je naglašal mučenišvo pok. kardinala pod komunisti zaradi zvestobe veri in svojemu narodu. Omenjal je njegovo trpljenje v zaporu, nato pa v konfinaciji. Komunisti bi se ga bili radi znebili in so mu zato ponujali prost odhod v inozemstvo, pok. kardinal je pa te ponudbe odločno odklanjal.

Po govoru je p. Rade ob asistenci duhovščine pred katedralom opravil za pok. kardinala tudi molitve Reši me, pevski zbor Jadran je pa žalno slovesnost zaključil z hrvatsko narodno himno Lepa naša domovina.

Po končani zadušnici so Hrvatje delili udeležencem spominske listke s kardinalovimi življenjskimi podatki ter s potekom procesa proti njemu.

OBISK HRUŠČEVA JUŽNI AMERIKI?

V zahodnonemški prestolnici Bonn so se razširile novice, da namerava (Nikolaj Hruščev v bližnji bodočnosti obiskati več držav v Južni Ameriki.

Te možnosti v Bonnu ne izključujejo, ker bi tak obisk samo služil ojačanju sedanje sovjetske gospodarske ofenzive v nekaterih južnoameriških državah, zlasti po zadnji trgovinski pogodbi, ki jo je napravil Mikojan s Kubo. Pristavlja jo pa, da mora Hruščev najprej dobiti iz Južne Amerike povabilo za obisk, ki ga pa doslej še ni.

SOVJETSKA POMORSKA BAZA V INDOEZIJI?

Nikolaj Hruščev je po obisku Indije in Burme prišel v Indonezijo. Med tem, ko so ga v prvih dveh državah sprejemalo vladno, a hladno, mu je indonezijski predsednik Sockarno priredil navdušen sprejem. Vodi ga po deželi in pripravlja sprejeme ter pojedine. Hruščev govori povsod in se prikazuje kot največji pobornik miru.

Predstavniki indonezijskega protikomunističnega uporniškega gibanja v Zahodni Nemčiji so v zvezi z obiskom Hruščeva Indoneziji izjavili, da bo sedanja indonezijska vlada dovolila Sovjetski zvezi, da bo zagrnila svojo pomorsko bazo na južnih Moluških otokih.

IZ TEDNA V TEDEN

V Montevideu v Urugvayu so prejšnji teden predstavniki Argentine, Brazilije, Čile, Mehike, Paragvaya, Peruja in Urugvaya podpisali poogdbo o ustanovitvi Latinsko-ameriške združbe za svobodni trg. Zboru teh držav se lahko priključijo še ostale latinskoameriške države.

Perujski predsednik Manuel Prado se mudi na obisku v Evropi. Namen njegovega potovanja je, da bi evropske države zainteresiral za naložbo njihovega kapitala tudi v Peruju.

Generala Aramburu-ja, biv. predsednika argentinske revolucionarne vlade, so na obisku v Venezueli povsod lepo sprejemali. Časnikarje in ljudi je najbolj zanimalo, če bo gen. Aramburu pri prihodnjih predsedniških volitvah kandidat za ta položaj. Gen. Aramburu jim je odgovarjal, da je ta čas še zelo daleč, ker mora sedanji predsednik vlada- ti še štiri leta.

Na kongresu narodnega revolucionarnega gibanja v Boliviji, t. j. vladne stranke, ki ima vso oblast v rokah, je bil izvoljen za predsedniškega kandidata pri prihodnjih volitvah dr. Viktor Paz Estenssoro, predsednik stranke, za podpredsedniškega kandidata je pa bil določen senator Juan Lechin, vodja levičarsko usmerjenih sindikatov.

Kuba postaja vedno bolj komunistična država. To potrjujejo tudi vedno številnejši procesi proti nasprotnikom sed. režima. Tako so v zadnjem množičnem procesu obsodili 104 obtožence in sicer 9 na 30, 10 na 20, 37 na 9 let, 21 na 6, 18 pa na 3 leta. Castro je prej tudi vedno demagoško obtoževal prejšnjega predsednika, da vzdržuje preveliko vojsko, sedaj, ko je sam na vladi, pa dela čisto drugače. Redno vojsko je sicer za nekaj znižal, na drugi strani je pa začel oboroževati dijake, delavce in kmete ter jih vojaško vežbati.

Floyd S. Bryant, pomočnik drž. tajnika za narodno obrambo, je pred narodno-obrambnim odborom v poslanski zbornici zagovarjal postavko 1.142.122 tisoč dolarjev za nove vojaške naprave z zadrževanjem, da ne napadalne sile mednarodnega komunizma vedno bolj približujejo Severni Ameriki, ki mora

NEMIRI V JUŽNEM TIROLU

V Južnem Tirolu, ki pripada Italiji, se je v zadnjem času položaj zelo poslabšal. Nemška narodna manjšina, ki ima večino, se pritožuje nad zatiranjem s strani italijanskih oblasti. Nemški nacionalisti so v znak protesta nameravali pognati v zrak veliko novo poslopje v izgradnji. Do eksplozije ni prišlo, ker je močan veter ugasnil prižgano žico, ki je vodila do dinamita.

Zaradi tega nameravanega atentata, so italijanske oblasti izdale zelo stroge varnostne odredbe. Med drugim so prepovedale vse javne sestanke in zborovanja.

Nemško dijaštvo se tega ni držalo ter je prišlo do hudih izgrediv. Policija je zaprla nad sto študentov.

NEVARNA GRIPA V EVROPI

Med tem, ko imamo v Južni Ameriki veliko vročino, je v Evropi silen mraz. Istočasno z mrazom se po evropskih državah širi tudi nevarna gripa. Zlasti v Italiji močno razsaja ter je na njeni posledici doslej umrlo že nad sto ljudi.

PO VZORU VELIKIH NASILNIKOV

Kubanski predsednik vlade Fidel Castro se je polastil konservativnega dnevnika “El Mundo” in televizijske postaje “Telemundo”.

List in televizijska postaja sta bila last Barlette. Vlada se ju je po polastila pod prevezo, da bo preučila kako je lastnik prišel do tega premoženja. V resnici pa predstavlja samo nov dokaz, da Castro hoče zadušiti sleherni glas protesta javnega mnjenja proti filokomunistični politiki svoje vlade, ki je te dni tudi prepovedala protikomunistično zborovanje v Havani.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

biti zato v stalni pripravljenosti, da lahko odgovori na zunanje napade ter se spusti tudi v boj.

Angleška kraljica Elizabeta II in njen soprog princ Filip sta dobila sina. Je to tretji otrok v njuni družini ter drugi sin. Veselje vladarske družine nad rojstvom drugega prestola naslednika deli tudi angleško ljudstvo.

Ob Gronchijevem obisku v Moskvi je bil Hruščev zopet zelo zgovoren. S svojimi izpadi in žalitvami na račun Italijanov je zopet pozabil na vse meje ne samo diplomatske, ampak navadne ljudnostne dopustnosti sploh. Tako je Gronchiju zatrjeval, da je ruska pijača “kvas” neprimerno boljša kot so pa italijanski makaroni, dalje je Gronchija opozarjal, da so na Luno priletele sovjetske zastavice, ne pa italijanske, Gronchija je tudi nagovarjal, naj vstopi v komunistično stranko in naj postane bоре v njenih vrstah. Po vrnitvi predsednika Gronchija v Rim, je italijansko časopisje z ogorčenjem zavračalo smenjenje in podcenjevanje italijanskega ugleda.

V Rimu je umrl senator Adone Zoli. V italijanskem političnem življenju je bila znana esebnost. V šoli je imel za součenca pok. Benita Mussolinija. Zoli je bil pozneje odločen nasprotnik fašističnega režima. Proti njemu je nastopal tako ostro, da ga je fašistično sodišče obsodilo leta 1943 na smrt. Tedaj so ga smrti rešili Nemci. V povojni Italiji je bil večkrat minister v De Gasperi-jevi vladi, bil nekaj časa predsednik krščansko-demokratske stranke in nekaj časa tudi predsednik vlade.

Italijanska liberalna stranka je na svojem kongresu sklenila, da ne bo več podpirala Segnijeve krščanskodemokratske vlade. Svojo odločitev o odpovedi podpore Segnijevi vladi utemeljuje z dejstvom, da sedanja vlada vedno išče novo vladno večino, ki bo jo rada dobila na levi. Proti večjemu naslonu na levo so pa liberalci, zato njihovih 18 poslancev v parlamentu ne bo več podpiralo vlade. Zaradi odhoda liberalcev v opozicijo, se je Segnijeva vlada, ki v parlamentu lahko računa samo na 237 krščansko-demokratskih poslancev ter 24 neofašistov in 37 monarhistov, znašla v težkem položaju, ker nima več zadostne večine. Parlament namreč šteje 596 poslancev. Listi so napovedali, da se je predsednik vlade Segni odločil za ostavko.

V Bad Harzburgu je umrl v starosti 77 let general Oskar von Hindenburg edini sin biv. predsednika III. nemške republike maršala Pavla von Hindenburga.

Belgijski Kongo bo 30. junija letos dobil neodvisnost. Tako je odločila belgijska vlada s predstavniki domačinov. Po sporazumu bodo belgijski tehnični in gospodarski strokovnjaki še naprej lahko ostali v Kongu.

V Kamerunu, centralni afriški republiki, je prišlo v zadnjih dneh do velikih izgrediv. Teroristi, ki pripadajo filokomunistični Zvezi kamerunskega ljudstva, so z orožjem napadli pristaše predsednika vlade Ahmadu Babatara Ahidjo. Očitajo mu, da ga drži na oblasti samo francoska vojska, ki je še vedno v deželi ter bo v njej ostala tako dolgo, dokler nova republika ne bo imela lastne vojske. Duhovi v tej republiki so se sedaj močno razgrel, ker se pripravljajo na plebiscit o novi ustavi. V bojih med teroristi in vladnimi pristaši je bilo nad 60 mrtvih, veliko pa ranjenih.

OPOROKA POK. KARDINALA STEPINCA

Vatikansko glasilo “L'Osservatore Romano” z dne 22. t. m. objavlja oporoko, ki jo je svojim vernikom napisal 28. maja 1957 pok. kardinal Stepinac. V njej med drugim naglašajo: “Med nas so se vrnili brezbožniki, ki so, čeprav v manjšini, storili vse, kar jim je bilo mogoče, da bi izbrisali ime Boga.” Svoje vernike nadalje poziva, da morajo “za vsako ceno ohraniti vero v Kristusovo Cerkev, in če je potrebno, tudi za ceno življenja.” Zaključuje jo pa z besedami: “Niti vojna, niti mir, ne sreča in nesreča ne smejo omajati našega sklepa, da ohranimo svojo vero do same smrti.”

Občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev

V ponedeljek 4. januarja so prihitali na občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev, osrednje politične organizacije, zaupniki iz vseh strani Koroške. Občni zbor je bil v Celovcu v Mohorjevi hiši.

Dnevni red občnega zbora je obsegal otvoritev, odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora, poročilo predsednika, razgovore zaupnikov in volitve novega odbora.

Predsednik NSKS dr. Jožko Tischler je pričel občni zbor s pozdravom in novoletnimi voščili vsem navzočim, nakar so prisotni odobrili zapisnik zadnjega občnega zbora.

V izčrpnem poročilu predsednika dr. Tischlerja o "Narodnem položaju koroških Slovencev" je bil prikazan ves politični razvoj od zadnjega občnega zbora marca 1958. Dr. Tischler je osvetlil vse dogodke, ki so prisilili Slovence v borbo za narodni obstoj. Boj proti Slovincem se je pričel znova z znanimi šolskimi stankami. Borba pa ni bila enaka, kajti koroška deželna vlada je protipravno ukinila obvezno dvojezično šolo, ki so jo isti ljudje proglasili za edino pravilno rešitev in se celo ponahajali z njo pred svetom. Kljub temu, da je ustavno sodišče na Dunaju na zahtevo same koroške vlade ugotovilo, da spadajo vse manjšinske zadeve v pristojnost osrednje vlade, je bil odlok glavarja Wedeniga do pičice izveden. Za organizatorje šolskih stank pa se vlada ni zanimala, še manj da bi jih zasledovala. Protesti Slovencev in šolska spomenica so prisilili prosvetno ministvo na Dunaju, da je poslalo na Koroško posebno komisijo. Svojih izsledkov pa ta komisija ni nikdar objavila; najbrž niso povsem povsodi ne deželni ne zvezni šolski oblasti. Med tem je vlada izdelala osnutke zakonov o šolstvu in sodiščih na Južnem Koroškem. Ker ta osnutka nista izpolnjevala slovenskih zahtev, so Slovenci zbrani na protestnem zborovanju pooblastili delegacijo, ki je obrazložila slovensko stališče. Kljub temu pa sta bila oba zakona izglasovana brez sprememb. Prav tako kot Wedenigov odlok o šoli, če ne še bolj, je koroške Slovence zadela odločba škofjiskega ordinariata o pouku verouka. Načelo cerkve, da se morajo otroci učiti v maternem jeziku, ne drži na Koroškem. Če slovenski otrok ne obiskuje slovenskega pouka, se mora učiti verouk v nemščini. Če ga pa obiskuje, pa se mora verouk učiti v slovenscini in nemščini. Povrh tega pa ima ta odredba za posledico, da je pouk pod policijskim nadzorom. Kmalu bo policaj štel, koliko slovenskih besed bo duhovnik spregovoril slovenskim učencem.

Svoj referat je dr. Tischler zaključil z naslednjimi ugotovitvami:

"Leto 1960 bo jubilejno leto: Dežela bo obhajala 40-letnico koroškega plebiscita. Mogoče se posreči, da bodo deželani ravno ob tem spoznali, kako zelo ravno plebiscit leta 1920 potrjuje, da živita na Koroškem dva naroda: Slovenci in Nemci in imata po božji volji oba pravico do življenja. Če bomo vsi prišli do tega spoznanja, tedaj je praznovanje upravičeno in tudi od nas zaželeno. Če pa bo praznovanje samo povod, da se ojači nacionalni šovinizem in znova sproži, tedaj bomo kmalu tam, kjer se je nemški narod zbudil na sveti dan 1959, ko so nacistični elementi pomazali židovsko sinagogo v Koelnu.

Leto 1960 je tudi 15-letnica ustvaritve dvojezične šole. Ta šola je bila zamišljena, da da koroški deželi novo mladino in sicer tako, da se bo med seboj spoštovala in ljubila in ne več sovražila. Ponosen sem, da sem stal ob rojstvu te zamisli in tudi ob rojstvu te šolske odredbe, ker sem prepričan, da se bo Koroška še enkrat vrnila k isti misli in isti osnovi; upam, da to ne bo prepozno.

Leto 1960 je tudi peta obletnica podpisa državne pogodbe iz leta 1955. Pet let že obstoji obveznost naše države, da izpolni obveznosti tudi do manjšin, kakor jih je morala izpolniti do Sovjetske zveze in do zapadnih držav. Za resnično demokracijo pa je bistveno, da izpolnjuje ne le obveznosti do velikanov, ampak tudi do malih."

Ob zaključku svojega poročila se je dr. Tischler spomnil nedavno umrlega velikega sina koroške zemlje, ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, čigar spomin je občni zbor počastil z enominutnim molkom.

Sledila je živahna debata, v kateri so zaupniki razmotrili predvsem zadržanje koroških Slovencev ob priliki marčnih volitev v koroški deželni zbor.

Pod vodstvom zborovega predsednika župnika Čebula so bile volitve novega predstavništva. Predsednik Tischler je

prosil, naj izvolijo novega predsednika, sam pa bo tudi še vnaprej z vsemi močmi pomagal. Zaupniki so sprejeli njegovo željo in obljubo.

Novi odbor NSKS je takole sestavljen: Predsednik prof. dr. Valentin Inzko, podpredsednik Janko Janežič, posestnik iz Leš, tajnik prof. dr. Vinko Zwitter, blagajnik župnik Lovro Kaselj, odbornika Trampuš Jurij in Tolmajer Janko.

Novoizvoljeni predsednik dr. Inzko se je nato zahvalil za zaupanje in v izbranih besedah izrazil zahvalo dr. Tischlerju za njegovo delo. Dr. Inzko je izjavil, da bodo nadaljevali njegovo delo in sledili ciljem, ki jih je on začrtal. Jedrnate

BRALI SMO...

GOSPODARSKO STANJE V FLRJ OB KONCU LETA 1959

Pod tem naslovom objavlja goriški "Katoliški glas" z dne 10. dec. 1959 članek, v katerem omenja lanske celoletne slavnosti za 40 letnico ustanovitve komunistične stranke. List naglašja, da so komunisti tem slavnostim hoteli dati še poseben poudarek s tem, da so na državnem prazniku 29. novembra odprli razne gospodarske objekte, tako nekatere nove ceste, tovarne in podobno. Omenja tudi, kako se komunisti hvalijo, da so lahko dosegli take gospodarske uspehe zaradi tega, ker so lani uvedli nov način nagrajevanja po učinku. Vse te uspehe komunisti obešajo na veliki zvon. Goriški tednik zatem ugotavlja, da je glas drugega tišjega zvona napovedal za začetek leta 1960 zvišanje železniških tarif, cene električnega toka in hišnih najemnin za okoli 150%. Dalje, da se morajo kmetje povezati z zadrugami v kooperacijo, drugod pa dati zemljo zadrugam in najem za smešno najemnino 1800 dinarjev za eno njivo. Kdor tega ne bo storil, ne bo imel pravice do umetnih gnojil in tudi davke mu bodo privili tako, da bo občutil, kdaj se je upiral vsemogočni komunistični partiji. "To sta dva zvona, ki zvonita istočasno, eden v duru, drugi v molu. Zunanji svet sliši le tistega v duru, ker je glasnejši in poje više." List dalje naglašja, da so komunistični listi pisani tako, "da pojejo le eno melodijo, čeprav je druga plat jugoslovanske gospodarske stvarnosti še bolj resnična kot prva". Goriški Katoliški glas jo nato prikazuje takole:

Nagrajevanje po učinku. To novo iznajdbo jugoslovanskih gospodarstvenikov so poznali kapitalisti že od zmeraj. Ime pa ji je "delo na akord" ali "na kontrakt" po domače. Obstoji v tem, da delavčeva plača zavisí od njegove proizvodnje; čim več naredi, več zasluži. To rešitev delavec ni plačan na uro, temveč od enote dela; kolikor naredi, toliko dobi plače.

Če kdo pogleda v spise marksističnih pisateljev, bo tam našel najostrejšo kritiko in obsodbo takega načina nagrajevanja oziroma plače, češ da je to izkoriščanje in izžemanje delavca. Sedaj ko ta isti sistem uvajajo v socialističnih državah, v Sovjetiji pod imenom stahanovstvo, v Jugoslaviji pod imenom nagrajevanje po učinku, so to odlične metode dela, vsega priporočanja vredne.

KONGRES LIBERALNE INTERNACIONALE

Zadnji kongres Liberalne internacionale je bil v začetku oktobra lanskega leta v Gardonu v Italiji. Začel se je s splošno razpravo političnega položaja v svetu. Znani liberalni prvaki Don Salvador Madariaga, urednik Neue Zürcher Zeitung Bretscher in prof. Röepke so v svojih izjavah naglašali, da zahodni svet ne sme preveč zaupati mirovni ofenzivi, ki jo je sprožil Nikolaj Hruščev. Z izvajanjem predgovornikov se je povsem strinjal tudi zastopnik jugoslovanskih liberalcev, med tem, ko sta pa bila predstavnik nemške in poljske liberalne stranke mnenja, da je sedaj odprta pot za resnično popuščitev napetosti. Obe stališči sta skušala zblížiti predsednik kongresa Malagodi in danski liberallec Westerby.

Na kongres je prišel tudi indijski poslanec Masani ter sporočil pozdrave novo ustanovljene indijske stranke Swatandra z liberalnimi tendencami.

Indijo je navajal kot primer, kam lahko privede nevtralizem v sedanjem času. Naglašal je, da se je indijski predsednik Nehru vedno boril za nevtralizem Indije, komunistična Kitajska pa je njegova prizadevanja poplačala z napadom na Indijo. Masani je končno naglašal, da je nujno potrebno, da liberalci povsod sodelujejo s krščanskimi demokrati in socialnimi demokrati.

Drugi in tretji dan je kongres razpravljal o temi "svobodno gospodarstvo v svobodni družbi". Najprej so imeli referate prof. Roepke, urednik Bretscher, prof. Allais iz Pariza in italijanski odvetnik Storoni, zatem je pa

besede novega predsednika so izvele v jasno izpoved, da hočejo koroški Slovenci ostati zvesti ciljem svojih očetov: Biti hočejo katoliški in slovenski.

Občni zbor je nato v znak hvaležnosti izvolil dr. Jožko Tischlerja za častnega predsednika Narodnega sveta.

S pesmijo Nmač čez jizaro so zaključili uspešni občni zbor.

Novi predsednik dr. Valentin Inzko se je rodil leta 1933 v Svečah v zavedni slovenski družini. Študiral je na univerzi v Gradu slavistiko in zgodovino in leta 1948 promoviral. Bil je nato profesor na klasični in realni gimnaziji v Celovcu; od leta 1951 pa je profesor slovensčine na učiteljski. Vključil se je takoj v javno in narodno delo in sodeloval pri Narodnem svetu koroških Slovencev od ustanovitve. Urejuje revijo Vera in dom ter je tajnik Krščanske kulturne zveze.

stičnih državah, v Sovjetiji pod imenom stahanovstvo, v Jugoslaviji pod imenom nagrajevanje po učinku, so to odlične metode dela, vsega priporočanja vredne.

Kooperacija in zakup. To je drug trojanski konj v rokah jugoslovanskih komunistov. Služi naj, da se izpelje socializacija na vasi. Iznašel ga je Edvard Kardelj, potem ko so videli, da so kolektivna gospodarstva šla k vragu. Razlika je od prejšnjih sistemov v tem, da po novem kmet ostane še naprej lastnik, vsaj v zemeljski knjigi, sicer pa mora delati, kar mu ukažejo. To se najbolje vidi sedaj pri podvigu okrog bi-ljenskih gričev, o čemer smo že pisali. Posebna zadruga, ki se je ustanovila v Šempetru, jemlje od kmetov vinograde v zakup za 30 let odškodnini 1800 din za njivo, to je po 0,5 din za kv. m.

Hišne najemnine. Te bodo čisto na novo preuredili. Posebne komisije pri občinskih odborih morajo do 1. jan. pregledati in klasificirati vsa stanovanja ter jim določiti najemninsko vrednost po določenem ključu. Dejstvo je, da bodo po novem sistemu najemnine približno poldrugokrat višje kot do sedaj. Opravičujejo novi porast z obljubo, da bodo višje najemnine služile za gradnjo novih stanovanj. Tudi porast električne energije in železniških tarif opravičujejo z enakimi razlagami.

Zaključek. Iz teh nekaj dejstev je razvidno, da se jugoslovansko gospodarstvo razvija sicer v pravcu socializma, toda ne v blagostanje in zadovoljstvo ljudstva. To trde partiji, pišejo časniki, ponavljajo v inozemstvu oni, ki so plačani ali nepoučeni. Toda jugoslovansko ljudstvo si misli drugače. Ne samo kmet, tudi delavec. Ko bi se dalo živeti od lepih besed in načrtov, bi še kar šlo. Ali na žalost od besedi in načrtov žive v Jugoslaviji samo časnikarji, ki bi sicer ne imeli kaj pisati. Drugi pa živijo od vsakdanjega zaslužka in njegove efektivne vrednosti, pa od onih drobnih ugodnosti, ki delajo življenje prijetno. Da to v Jugoslaviji ni prijetno, priča tudi pogosti pobeži v tujino, ki so včasih tako silno tragični.

KONGRES LIBERALNE INTERNACIONALE

bila podrobna razprava. Resolucijo o gospodarskih vprašanjih so izdelali člani treh komisij. Slovenski zastopnik je sodeloval v komisiji za gospodarsko slabo razvite dežele in državno intervencijo ter opozarjal na napake, ki so jih delali v gospodarski politiki komunisti v Jugoslaviji in jih ne bi smeli ponavljati še kje druge.

Vse resolucije, ki so bile sprejete na kongresu Liberalne internacionale, bodo izdali v posebni knjigi.

Jugoslovanske liberalce sta na kongresu zastopala Slovenca Ljubo Sirc in dr. Vekoslav Bučar.

SMRT IVANA PREGLJA

Dne 31. januarja 1960 je umrl v Ljubljani veliki slovenski pisatelj dr. Ivan Pregelj. Rodil se je 1. 1883 pri Sv. Luciji ob Soči. Na dunajski univerzi je študiral slavistiko in germanistiko. Leta 1909 je postal profesor ter služboval v Gorici, Pazinu, Idriji, Kranju in Ljubljani. Prva njegova knjiga so Gregorčičeve pesmi v nemškem prevodu Adria Klauke (1908), tej je sledila zbirka pesmi Romanika. V Dom in svetu so od 1917-1927 izhajale njegove Balade v prozi. Kmečka povest Mlada Breda je izšla 1913 pri Mohorjevi družbi. V letih 1915 do 1920 je v Dom in svetu izhajala njegova puntarska trilogija (Tolminec, Zadnji upornik, pozneje Štefan Golja in njegovi ter končno Plebanus Joannes. Naslednje Pregljeve biografske povesti so: Simon iz Praž, Peter Pavel Glavar, Osmere pesmi, Usehli vrelci. Dalje so znane povesti: Bogovec

KOROŠKA

V vas Dvor v župniji Šmihel nad Pliberkom je 30. decembra 1959 umrla sestra rajnega škofa dr. Rožmana, Mojca Krištof, roj. Rožman. Pogrebne molitve v domači hiši in pogrebno mašo je imel g. Nande Babnik, župni upravitelj v St. Margarethen im Lungau na Solnograškem, pogrebni sprevod je pa vodil šmihelski župnik dekan Kristo Srienec ob asistenci številne duhovščine, med katero je bil tudi župni upravitelj g. Vinko Zaletel. Pred odprtjem groba so peli žalostinke pevci, v imenu koroške Zveze slovenskih izseljencev pa je govoril Lovro Kramer, kajti nacisti so med vojno tudi Krištofovo družino preselili v taborišča v Nemčijo. Za rajno, ki je dosegla starost nad 81 let, žaluje pet otrok, ter edina sestra Liza, ki je v Ljubljani gospodinjila pri svojem bratu bivšem škofu, sedaj pa živi pri g. Babniku na Solnograškem.

Občni zbor "Društva staršev" na Slovenski državni gimnaziji v Celovcu je bil sredi decembra. Iz poročil je bilo razbrati, da je društvo dalo gimnaziji v dveh letih na razpolago že 40.000.—šilingov za nakup učil, pripomočnikov in knjig. Pri volitvah je bil izvoljen prejšnji odbor z g. Urankom na čelu.

NOVO VODSTVO HRVATSKIH USTAŠEV

"Hrvatska", glasilo hrvatskih ustašev, z dne 8. februarja 1960 objavlja oporoko v decembru 1959 umrlega ustaškega poglavnika dr. Ante Pavelića, ki je jo izrazil dne 19. decembra 1959 v Madridu ob navzočnosti svoje žene in dr. fra Branku Mariču.

Pok. dr. Pavelić je v oporoki določil za svojega naslednika dr. Stjepana Herferja za "vsa vprašanja in posle hrvatske državne vlade in Hrvatskega osvobodilnega pokreta ter sveta", za njegove pomočnike pa ing. Ivana Asančaića, glavnega starešino Hrvatskega domobrana, Josipa Markovića, drž. tajnika in predsednika Doma d.d. v Buenos Airesu, ing. Milana Šego iz Clevelanda v USA, Ante Markovića, predsednika Združenih Hrvatov v Canadi iz Toronta, prof. dr. Andrijo Ilića iz mesta Bury v Angliji, dr. Božidara Murgića in dr. fra dr. Banka Mariča iz Madrida.

"POD SVOBODNIM SONCEM" V NEMŠČINI IN FRANCOŠČINI

Prevajalcu Jurčičeve povesti Jurij Kozjak v razne svetovne jezike Rev. dr. Ferdinandu Koledniku se je posrečilo doseči, da bo izšel največji slovenski zgodovinski roman Finžgarjev "Pod svobodnim soncem" v nemščini in francoščini. Nemški prevod bo izšel v založbi Habel v Regensburgu, ki bo letos izdala tudi prvi slovenski roman, Jurčičevega Desetega brata. Pri isti založbi sta doslej že izšli Finžgarjevi novele "Dekla Ančka" in "Strici". Prva pod naslovom "Die Magd Anka", druga pa "Lucia und die Bräuer".

Francoska izdaja Finžgarjevega romana "Pod svobodnim soncem" bo izšla letos v Parizu v prevodu dr. Ferdinanda Kolednika. V Franciji je šla lani v prodajo že 4 knjige Jurčičevega Jurija Kozjaka, italijanski prevod tega Jurčičevega mladostnega dela je pa doživel že tudi tretjo izdajo.

Dr. F. Kolednik pripravlja izdajo Finžgarjevega romana "Pod svobodnim soncem" tudi v grščini in arabščini. Grški prevod bo preskrbel grški kat. duhovnik Diretsis, arabskega pa libanonski pater Farhat. Oba se za prevod poslužujeta francoskega prevoda.

Jernej, Magister Anton, Otroci sonca in Gloriosa. Od njegovih dramskih del navajamo: Azazel, Berači, V Emav, Virgo Catharina.

Slovenski literarni zgodovinar ga prištevava med "najbolj samorasle slovenske ekspresioniste" ter zanj postavlja tole označbo: Pregelj je bil v desetletju po Cankarjevi smrti nedvomno vodilni slovenski pisatelj. Ima nenavadno sočen, slikovit, bogat jezik, ki pa je mestoma malo preveč iskan. Pesniški izraz je bladen kratak, učinkovit: dve, tri besede in že vstane pred bralcem pokrajina, prizor, dogodek, bodisi grozoten in mračen, ali pa oblit s soncem in veseljem. Lastne duševne boje in probleme projicira v zunanjo, objektivno stvarnost, katero po svoje oblikuje in izražja. Tudi zgodovinsko ozadje mu služi v isti namen, čisto po ekspresionističnem načelu, da resničnost izraža pesnik. Pri njem dobi vsaka stvar odnos do večnosti.

Poročila o Pregljevi smrti navajajo, da je umrl v velikem pomanjkanju.

ARGENTINA

Argentino že zajema slavnostno razpoloženje zaradi obiska severnoameriškega predsednika gen. Dwighta Eisenhowerja. Listi so že v nedeljskih izdajah začeli prinašati slike iz predsednikovega življenja od njegovih otroških let pa do predsedniškega položaja, v člankih pa opisujejo njegovo delo, ki ga je opravljal v svoji vojaški službi v mirnih in vojnih časih ter kot predsednik najmočnejše države na svetu za zavarovanje svetovnega miru, svobode in demokracije.

V zvezi s prihodom gen. Eisenhowerja, so bile tu že razne ugledne ameriške osebnosti, ki so pripravile obisk v vseh podrobnostih. Tako so bili v Bs. Airesu šel tiskovnega urada Bele hiše Hagerthy, direktor za poglobljanje kulturnih stikov med Severno in Južno Ameriko Kenneth Holland ter predsednikov sin John Eisenhower. V Argentino je prišla tudi močna skupina severnoameriških tehnikov, ki so z odobritvijo argentinske vlade v vseh krajih, kjer se bo mudil v Argentini gen. Eisenhower, postavili najmodernejše komunikacijske naprave, s katerimi bo severnoameriški predsednik lahko vsak trenutek v radiotelefonem ter radiobrzopojavnem stiku z Belo hišo. To je potrebno, ker severnoameriški predsednik po ustavnih določilih tudi v inozemstvu izvršuje svojo predsedniško oblast. Za posredovanje vseh teh stikov je že prišla v buenosaireško pristanišče velika severnoameriška križarka "Macon" s posadko 1.100 mož. Križarka ima najmodernejše radiotelefone in radiobrzopojavne naprave. Na svojem krovu pa ima tudi eskadriljo helikopterjev, ki jih obodo uporabljali za polete na krajše proge. Za stalno in nemoteno zvezo med hotelom Llao-Llao v Bariločah in Buenos Airesom je tudi poskrbljeno, ker so vzpostavili direktno radiotelefonsko linijo med tem hotelom in severnoameriškim veleposlaništvom v Buenos Airesu. Tako bo poskrbljeno tudi za nemoteno delovanje 65 ameriških časnikaarjev in publicistov ter drugih osebosti, ki spremljajo gen. Eisenhowerja na njegovem obisku.

Z obiskom gen. Eisenhowerja je bil v zvezi tudi prihod 65 najuglednejših ameriških osebosti z novim letalom letalske družbe Braniff Boeing 707. Prav tako pa tudi prihod številne godbe ameriške vojne mornarice z zborom, ki daje koncerte po raznih mestih.

Gen. Eisenhower bo prišel na obisk v Argentino jutri 26. februarja ob 10.45 minut. Na letališču na Ezeizi ga bo sprejel in pozdravil predsednik republike dr. Frondizi z vsemi ministri, visokimi državnimi civilnimi in vojaškimi dostojastveniki, buenosaireškim kardinalom Caggianom; vojska, letalstvo in mornarica mu bodo pa izkazali vojaške časti z godbo, zastavami in topovskimi salvami. Za ta dan je predviden popoldne obisk pri predsedniku v vladni palači, nato slavnostna seja senata in poslanske zbornice v čast visokemu gostu ter govor gen. Eisenhowerja, zvečer pa slavnostna pojedina dr. Frondizija.

V soboto zjutraj bo gen. Eisenhower položil venec na spomenik Osvoboditelju gen. San Martinu, nato bo na istem trgu vstopil v helikopter, se odpeljal na mestno letališče in z letalom odpotoval v Mar del Plato, kjer bo prav tako slovesen sprejem. Po krajšem bivanju v Provincijskem hotelu bosta oba predsednika nadaljevala potovanje z letali proti Bariločam. Zvečer tega dne bo gen. Eisenhower v hotelu Llao-Llao priredil večerjo na čast dr. Frondizija. V nedeljo bosta imela oba predsednika prost dan za razgovore in sprehode, v ponedeljek zjutraj bo pa visoki gost zastupil Argentino in z letalom odpotoval iz Bariloč v Čile.

General Eisenhower je tretji ameriški predsednik, ki prihaja na obisk v Argentino. Prvi je bil Herbert Hoover. V Buenos Aires je prišel iz Čila s posebnim vlakom 18. decembra 1928, drugi ameriški predsednik, ki je bil na obisku v Argentini, je pa bil Franklin D. Roosevelt. V Bs. Aires je prišel 1. decembra 1936 z veliko križarko Indianapolis. Sedanjí predsednik gen. Eisenhower bo pa prišel 26. II. 1960 z letalom Boeing 707, za potovanje po notranjosti republike bo pa uporabljal letalo Colombine III, t. j. letalo Super Sonstetation G. 121.

Paraguaysko vojaštvo je oddalo več rafalov na argentinsko trgovsko ladjo Noé. Napad se je zgodil na reki Paraná v višini mesta Pacu Cua. Kapitan ladje Enrique Beron je dobil zadetek v nogo. Argentinska vlada je izročila paraguayski vladi oster protest.

Novice iz Slovenije

Na Savi nameravajo zgraditi od Zalog do Krškega 7 električnih central. Zgraditev teh central je predvidena z izdelavo regulacijskega načrta za Savo. Pred Zidanim mostom so predvidene tri centrale in sicer v Renkah, Trbovljah in v Suhem dolu, od Zidanega mosta do Krškega pa štiri in to v Vrhovem, Boštanj, Blanci in Krkem. Ker je padeč vode v Savi, kjer mislijo postaviti električne centrale, razmeroma majhen, nameravajo graditi tkzv. cevne turbine, ki so cenejše od tkzv. Kaplanovih, ki jih uporabljajo za vodo z nizkim padcem.

V Sv. Sloveniji smo ponovno poročali o načrtih, ki jih zasledujejo komunisti s svojimi zadugami na vasi. Vsi imajo en sam cilj: spraviti prej ali slej vse kmete v komunistične zadruge, da postanejo ali člani zadrug, ali pa da dajo zadrugam svoje njive v najem. To dosega navidez brez nasilja in pritiska, toda v resnici z najhujšim pritiskom v obliki izredno visokih davkov. Teh kmetov je povsod ne morejo več zmagovati, zlasti, če sami nimajo zadosti delavnih moči doma za obdelovanje zemlje. Tak primer je v Loki pri Mengšu, kjer so kmetje uvideli, da davkov več ne zmorejo ter so začeli oddajati svojo zemljo v najem zadrugi. Prvi je to storil kmet Jože Ručigaj, kateremu so za posestvo okoli 10 hektarjev odmerili davkov 421.000 dinarjev. Ker od šestih otrok ne mara nobeden delati na gruntu, mu ni preostajalo drugega, kakor da je dal nad polovico svojega grunta v najem zadrugi v Mengšu. Njegovemu primeru so zatem sledili drugi kmetje in tako je zadruga v kratkem dobila v najem nad 80 hektarjev rodovitne zemlje. Vso to zemljo bo zadruga spremenila v eno samo veliko kmetijo, na kateri bo redila do 200 glav goveje živine. Če bo pozneje kmet, ki je oddal njivo v najem zadrugi, hotel imeti njivo nazaj, svoje njive ne bo več dobil, ampak kakor drugo, ki ne bo motila zaokroženega zadrugne posesti.

V Ljubljani je slavil 50 letnico umet-

niškega delovanja največji slovenski karkatni igralec Milan Skrbineš, ki ima velike zasluge za vzgojitev gledališkega naraščaja in za razvoj slovenskega gledališča. Ljubljanska drama mu je pridelala veliko slovesnost.

Akademski pevski zbor ljubljanske univerze je nedavno nastopil na mednarodnem študentskem festivalu v Toulusu v Franciji. S svojim nastopom je dosegal tako velik uspeh, da so prireditelji festivala določili akademski pevski zbor iz Ljubljane, da je pel na zaključnih festivalnih slavnosti.

Mariborsko narodno gledališče je začelo letošnjo sezono z Jurčičevo žalostno Tugomer ter z njo proslavilo tudi 40 letnico svojega delovanja, celjsko gledališče je pa s Kreftovimi "Kranjskimi komedijanti" proslavilo 110 letnico prve slovenske gledališke predstave v Celju.

Med najbolj zaostalimi rudniki v Sloveniji je rudnik Kanižarica pri Črnomlju, kjer so se rudarji morali spuščati v rov po lestvi. Sedaj so rudniki začeli modernizirati, za kar bodo porabili 250 milijonov dinarjev.

Umrli sta: Kanonik mariborskega stolnega kapitlja Jože Mirt in dravograjski prost Matija Munda. Slednji je bil pod nacisti v koncentracijskem taborišču Dachau ter je tam izgubil tudi eno roko.

Umrli so v Ljubljani: Franc Bizjak, sušilničar, Vladimir Klavara, žel. upok., Dr. Josip Mencej, prof. v p., Klementina Pretnar, roj. Gaspari, Miran Deržaj, publicist v p., Emilija Stiplošek, upok., Tob. tovarne in Karolina Rošker, roj. Dobovišek v Mariboru, Miha Kodrič v Kočevju, Anton Repenšek, knjigovez v p. v Gornjem gradu, Frančiška Juvan, roj. Mušič v Domžalah, Pepe Rotovnik, mesar v Škofiji Loki, Anton Berstovšek v Kozjem, Frančiška Černe iz Zg. Zdobrovo, Janez Črnilec, župnik v Cerkljah na Gor., Stane Čizman v Črnučah, Minka Rupnik, učit. v p. v Kranju in Jožef Perko, čevljar v Sebenju.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Žalna seja Družabne pravde

Odbor Družabne pravde je imel v sredo 17. februarja zvečer žalno sejo, katere so se udeležili vsi odborniki, ki se nahajajo doma, ter član nadzornega odbora Jože Jonke. Sejo je — v odsotnosti predsednika Luke Milharčiča, ki se nahaja izven Argentine — začel podpredsednik Družabne pravde Edvard Škulj. V lepem govoru se je spomnil obeh dobrih, zvestih in odličnih članov, ki sta nas v zadnjem času zapustila, prof. Ivana Ahčina in Pavla Masiča. Opisal je lik žalnega predsednika prof. dr. Ivana Ahčina, ki je bil Družabni pravdi pravi oče. Bil je več let njen pod-

predsednik. Napisal je zanj več knjig, brošur in nešteto člankov. Z založbi Družabne pravde je izdal svoje največje življensko delo Sociologijo in Socialno ekonomijo in prav to delo je poneslo ime Družabne pravde po vsem svetu. Družabna pravda se mu je skromno oddolžila s tem, da ga je imenovala za častnega predsednika.

Podpredsednik je nato opisal osebnost pokojnega Pavla Masiča, ki se je vse svoje življenje boril za pravice malega človeka. Ko je bil narodni poslanec, je dobil naslov "delavski poslanec", ker je vedno in povsod delal za svoje železničarje in delavce sploh. V Družabni pravdi je zavzemal dve leti mesto predsednika, nato pa do smrti mesto člana nadzorstva. V veseljem se je udeleževal naših sej in poirtovovalno je pomagal Družabni pravdi pri vseh njenih akcijah.

Za večni pokoj obeh pokojnih članov so prisotni izmolili Očenaš in sklenili naročiti za oba maše za dušnice.

Dekliški izlet

Kdo si ne bi želel preživeti vročega poletnega nedeljskega dne nekeje zunaj zidovja in cestnega dirindaja. Seveda v senci in ob hladni vodi. To je že res doživljeno. 60 deklet, ki so preteklo nedeljo preživele tak dan, bi vedelo povedati, da je temu res tako.

Po jutranji slovenski maši v Ramos Mejiji so se odpeljale na prijazno pristanovo v mesto Gral Rodriguez. Med potjo so spletle venček najmanj 60 narodnih pesmi, ki so ubrano donele pod modro

argentinsko nebo. Po prihodu na pristanišče v hipu oživel kopalni bazen, kjer so si dekleta privoščile vodnega športa po mili volji. Opoldansko okrepčilo je dobro teknilo. Takoj nato pa so se za pol urice zbrale v polkrogu pod senčnim zelenjem, kjer jim je ga Potočnikova iz San Martina v prijetnem kramljanju podala lepe in koristne mslilne ali odnosne dekleta v različni družbi. Zlasti je naglašala, da slovensko dekle ne sme nikjer prikrivati in zatajevati svoje narodnosti.

Veseli je razigranost med dekleti sta bili izraz tudi popoldanskih izletnih uric, ki so vsem prehitro minile. Mlada fotografinja Kristina Pavlovčičeva pa bo gotovo kmalu postregla z dobro posnetimi fotografijami, ki bodo dekleta vedno spominjale na lepo in prijetno preživeti dan.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini Ljuzeta Urbanč in njegove žene g. Anice, roj. Pirc se je dne 29. januarja v mestu Trancas v prov. Tucuman rodil sinček. Pri krstu je dobil ime France. Krstni ga je Rev. Janez Urbanč ter mu bil s sestro Nežo obenem tudi za botra. — Srečni družini naše čestitke!

† Jan Kacin. V 60. letu starosti je umrl dolgoletni urednik slovenskih listov v Argentini Jan Kacin. Doma je bil iz Kanovlja. N. p. v. m.

LANUS

Občni zbor Sociedad de Fomento v Slovenski vasi

V nedeljo, 21. t. m. je bil v Slovenskem domu redni občni zbor Sociedad de Fomento — Olepševalnega društva za naš kraj. Na njem so odborniki podali

upraviteljem Celinijem. V njih gori pohlep po zemlji, tudi preko zvijač, lažnivih obljub, zvodništva. Med vse to vpadata pristno in neprisiljeno pastir Cene in planšarica Urška, ki poskrbita za dobro voljo in uteho v resnem in napetem dogajanju med Celinarjem in Lahet ter vesela skupina pesalcev potrkanege plesa, ki je prinesla naravnost blagodejno razpoloženje med občinstvo. Škoda, da se niso zavrteli še nekajkrat!

Režiser, g. Oven, je združil za to igro igralce Ciudadelskega in Farnega odra v San Justu. Tako je igri zahtevno moči zelo ustrežajoče izbral. Morebiti so bile v tej igri vloge najbolj primerno zasledene. Drugo, kar naj ponudim: razen nekaterih že dolgoletnih igralcev (Novak, Grumova, Miklave, Glavanova, Skebe), so nastopili tokrat v lepem številu mladi ljudi, ki so se dobro poveljavili in pokazali lepe talente. To nam je poživilo upanje, ki je zadnje čase že skoraj umrlo, da bomo z odra še poslušali slovensko besedo, ki jo vsi tako zelo ljubimo. Čim prej bo to v lastni dvorapi, tem mogočnejši bodo uspehi

DR. VINKO BRUMEN 50 LETNIK

Tih in skromen živi in deluje med nami, a poln vere v bodočnost in življenje. Visoko zdravnan. Še vedno je prožen njegov korak in rahen nasmeš mu še vedno igra na obrazu. Tak je še vedno dr. Vinko Brumen, če ga srečaš na ulici. Da bi mu prisodil 50 let, ti niti na misel ne pade.

Pa jih že ima na svojih ramenih.

Ne bo mu prav, ko bo zagledal te vrstice v listu. Pa je le potrebno, da se ga ob življenjskem jubileju spomnimo in se mu zahvalimo za vse dosedanje delo, ki ga je opravil zlasti za slovensko mladino pred vojno in med vojno doma, po vojni pa v izseljenstvu.

Rodil se je 6. decembra 1909 v Salovcih pri Središču od Dravi. Je torej štajerski rojak. V ljudsko šolo je hodil od 1916 do 1922, srednjo šolo pa obiskoval v letih 1922 do 1931. Po končani maturi se je vpisal na filozofsko fakulteto v Ljubljani, ter je na njej študiral pedagogiko, psihologijo ter filozofijo. Študij je končal leta 1935, naslednjega leta je pa postal doktor filozofije.

Po končanem študiju na univerzi je odšel na spopolnjevanje svojega znanja v Nemčijo in Anglijo. Po vrnitvi v domovino je položil strokovni profesorski izpit iz vseh predmetov, ki jih je študiral na univerzi.

Službena mesta je imel pred vojno in med vojno v Ljubljani. Na univerzi je bil na filozofski fakulteti asistent za pedagogiko, od leta 1939 do 1945 pa profesor na tamošnjem učiteljskem. Leta 1945 je bil imenovan za ravnatelja slovenskega učiteljskega v Gorici. Vodil ga je do leta 1947.

V Argentino je prišel leta 1948. Zaposlitev je dobil v Buenos Airesu v velikem založniškem podjetju.

To so zgoščeno podani glavni življenjski podatki, nekaki mejniki od jubilaritovih otroških let pa do zrele moške dobe. Razvojna pot, polna študija vseh vprašanj, ki so v zvezi z vzgojo mladine ter z vsemi ostalimi mladinskimi ter dušeslovnimi problemi. Maj je bila njegova vroča želja, da bi pridobiljeto izredno znanje na tem področju lahko po-

sredoval slušateljem na filozofski fakulteti ljubljanske univerze. Te načrte mu je preprečila vojna.

O vzgojnih problemih je veliko pisal. Nad 80 razprav je objavljenih po raznih

listih in revijah. Še več pa govoril, zlasti v predavanjih po ljudskih univerzah. Sad njegovega pedagoškega, dušeslovnega in modroslovnega študija so tri knjige, ki so izšle pred vojno doma, tri so pa ostale v rokopisu ter zaradi vojne niso mogle iziti (Uvod v pedagogiko, Poklicna vzgoja in Preosnova šolstva). Svojo stroko je suvereno obvladoval doma, kakor jo tudi še sedaj v izseljenstvu. Saj je v vseh podrobnostih poznal iz lastnih izkušenj šolske in vzgojne sisteme ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v Nemčiji, Angliji in Italiji, po študiju pa tudi v Franciji, Švici, Danski, Češki in Slovaški ter Severni Ameriki.

Da se v svoji pedagoški stroki spopolnjuje naprej ter neprestano zasleduje razvoj vzgojnih sistemov v svetu priča njegovo zanimivo lansko predavanje pri Slovenski kulturni akciji v Bs. Airesu "Kaj je novo v novi vzgoji?"

Poleg svojega poklicnega dela pa se je dr. Brumen posvetil tudi raziskovanju dela in življenja pok. dr. Jan. Ev. Kreka. Tako je Ivan Dolenc dobil izvrstnega naslednika, ki je z vso skrbnostjo ter pie-

poročila o delu v pretekli poslovni dobi. Iz njih je razvidno, da je odbor glavno skrb posvečal podrešenju kraja in ureditvi odtoka vode, istočasno pa napravil tudi prve poizkuse za betoniranje cest. Sklenjeno je bilo, da bo društvo napravilo dobre poti še za ostale vaščane, skušalo pa tudi nadaljevati akcijo z betoniranjem cest. Prav tako je bil sprejet sklep za nadaljevanje akcije za elektrifikacijo kraja. Glavna težava je v tem, ker društvo nima na razpolago zadostnih finančnih sredstev, da bi lahko uspešno izvajalo svoje naloge in doseglo cilje, ki si jih je postavilo.

Pri volitvah so bili izvoljeni: predsednik Ignacij Glinšek, podpredsednik Franc Papler, tajnik I. Slavko Reven, tajnik II. Franc Koprivnikar, blagajnik I. Franc Vilfan, blagajnik II. Doran ter naslednji odborniki: č. g. vikar Janez Petek CM, Stane Jemec, Lojze Koprivnikar, France Zabukovec, Joze Čampa in Martin Miklič. Preglednika računov sta pa Janez Lužovec in Maks Jan.

Občni zbor je bil letos prvi v španščini, ker so mu prisostvovali tudi domačini, ki so neseljeni med nami. Ti so dobili tudi svojega zastopnika v odboru v osebni drugača blagajnika Doran-a.

Slovenska skupnost v Lanusu se je v preteklem tednu povečala za tri člane. V družini Toneta Mehleta in njegove žene Marije, roj. Habič se je rodil sin, kakor tudi v družini Jerneja Kalana in njegove žene Rezi, roj. Jenko. Hčerka pa je razveselila družino Jožeta Hočevaria in njegove žene Majde, roj. Markez. Vsem srečnim staršem naše iskrene čestitke.

Vsak teden ena

TAM NA VRTU ROŽA RASTE...

Tam na vrtu roža raste,
naj le raste, naj le raste,
ta preluba rožica.

Tam pod nebov ptička poje,
naj le poje, naj le poje,
ta preluba ptičica.

Tam v potoku ribca plava,
naj le plava, naj le plava,
ta preluba ribica.

Tam v kuhnji mamca kuha,
naj le kuha, naj le kuha,
ta preluba mamica.

teto do Jan. Ev. Kreka pripravil pred vojno za tisk novo knjigo Krekovih zbranih spisov. Z ostalimi slovenskimi knjigami v Celju je ta rokopis zadel enaka usoda: Ko so pridrvili nacisti, so ga uničili v Mohorjevi tiskarni. Zbrano gradivo pa le ni šlo v izgubo, kajti na srečo se je le ohranil en izvod za tisk pripravljenega gradiva.

Dr. Brumna kot odličnega poznavalca Krekovega dela in življenja očitujejo tudi njegovi članki in razprave o njem v Svobodni Sloveniji, v publikacijah SKA, kakor tudi njegov lep spominski govor ob proslavi 40 letnice Krekove smrti dne 13. oktobra 1957 v Bs. Airesu.

Dr. Brumen se delu za slovensko mladino v izseljenstvu ni odtelnil. Ko je bila še vsa brez prave usmeritve kako in kam naj nameri svoj korak v novem svetu, ji je v Koledarju Svobodne Slovenije za 1950 napisal vzpodbuden članek "Na pragu življenja", poln vere v bodočnost in življenjskega optimizma. V njem ji kliče: "Ne klonimo prehitro pred težavami, borimo se in skušajmo jih premagati. Potrebno pa je, da uporabimo za to vsa sredstva, ki jih moremo. Med temi je vedra vera vase in v smisel življenja, trden pogum in volja do uspeha, žilava vztrajnost pri delu in vsemu prizadevanju, trezno gledanje okrog sebe in živo prepričanje, da ni najvažnejši zunanji uspeh, dobrine tega sveta, marveč da imamo z njimi opraviti le, da se izpopolnjujemo sami, da množimo svoje notranje bogastvo, zlasti tisto, ki bo na tehnični sodnjega dne odločilo našo večno usodo."

Tako je govoril dr. Brumen leta 1950 tistim, "ki je še vse ali skoraj vse pred njimi."

Enaka vera v življenje in zdrav optimizem prevetava tudi naslednjo Brumnovo razpravo "Življenje je naloga", ki jo je objavil v Koledarju-Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1952 ter razpravo "V krepkih dušah je usoda" v Koledarju-Zborniku Sv. Slovenije za leto 1953.

Tako je dr. Vinko Brumen tudi v izseljenstvu vključen v živo slovensko izseljensko problematiko. Z njo živi naprej in z veliko ljubeznijo zlasti spremlja vsa dogajanja, ki so v zvezi z vzgojo mladine.

Za delo, ki ga opravlja tiho med nami in za ljubezen, s katero spremlja razvojno pot slovenske izseljenske mladine, smo mu iskreno hvaležni. Ob njegovem življenjskem jubileju, mu želimo iz srca, da bi mu Bog naklonil še dolgo življenje v zdravlju, moči, sreči in zadovoljstvu, da bi lahko svoje veliko znanje ter življensko izkušnje lahko posredoval še naprej slovenski mladini ter ji dajal zdrave osnove, da bi rasla ter se razvijala iz vere v Boga in v bodočnost slovenskega naroda.

Bog ga živi in ohrani še mnogo let!

Poletna predstava Klinarjevega Plavža

Pod jasnimi zvezdnatim nebom, ki se je razpelo v soboto 13. t. m. nad San Justom, smo se zbrali v mraku v Našem domu k predstavi Klinarjevega Plavža na prostem. Prostrano dvorišče je bilo spremenjeno v "letno gledališče" s sedeži, ki so bili vsi zasedeni, a jih je še mnogo manjkalo. Željna publika je morala stati ob straneh in tudi z vrha terase prisostvovati predstavi. Lahni večerni veter je razgibal ozračje ter vročemu dnevu vdihnil vsaj malo svežine, da je bil večer prijeten...

Oder je bil postavljen med dreve, ki mu je dajalo pristno naravno podobo, da sta obe hiši, vsaka na svoji strani, stali kot na vasi. Če dodamo še ozadje, gorenjsko vas s planinami, je bila v celoti res lepa in prikupna scenerija. Z umetniško zamisljivo jo je uredil g. T. Oblak, v katerem vidim za bodoče predstave sposobnega in samostojnega scenografa.

Tridejanska drama pripoveduje o nastanku plavžarstva, bodoče velike železne industrije na Jesenicah: o času, ko so začeli topiti prvo rudo in so za njena

bogata ležišča pod zemljo izvedeli Lahiter jo prišli izkoriščati. Tu pa trčijo ob zavednega kmeta Celinarja, ki vidi nevarnost laškega kapitala in prehajanja domače zemlje v tuje roke. "Sladek je kruhek naše ledine, pa četudi je le ovsen, grenki pa bodo grizljaji pšeničnih drobtin, ki jih bo metal tuji gospodar - bogatin raz svojo mizo vam, beračem in hlapcem na svoji zemlji..."

Celinar, I. dejanje. On spozna, da bi tudi domačini sami lahko izkoriščali to svoje bogastvo in delali v svojih plavžih. To je podlaga vse njegove borbe, v kateri se zdi, da se je vse proti njemu zarotilo in da bo podlegel. "Naj izgore osišeča vozu, naj se polomijo podvozi in če se sam zadušim v blatu, bolje, kakor da bi se prodal in zraven prodal potomstvo Lahu..." Celinar, I. dejanje. Končno le zmaga. po ceni žrtve edinke, ki najde svoj konec z laškim zapeljivcem v ognju plavža, s postavitvijo mladega gospodarja, sin študent pa se vrača v šole, da nadaljuje za gospoda. — Na drugi strani laški gospodje: lastnik Loccateli s hčerko Angelino ter

upraviteljem Celinijem. V njih gori pohlep po zemlji, tudi preko zvijač, lažnivih obljub, zvodništva. Med vse to vpadata pristno in neprisiljeno pastir Cene in planšarica Urška, ki poskrbita za dobro voljo in uteho v resnem in napetem dogajanju med Celinarjem in Lahet ter vesela skupina pesalcev potrkanege plesa, ki je prinesla naravnost blagodejno razpoloženje med občinstvo. Škoda, da se niso zavrteli še nekajkrat!

Režiser, g. Oven, je združil za to igro igralce Ciudadelskega in Farnega odra v San Justu. Tako je igri zahtevno moči zelo ustrežajoče izbral. Morebiti so bile v tej igri vloge najbolj primerno zasledene. Drugo, kar naj ponudim: razen nekaterih že dolgoletnih igralcev (Novak, Grumova, Miklave, Glavanova, Skebe), so nastopili tokrat v lepem številu mladi ljudi, ki so se dobro poveljavili in pokazali lepe talente. To nam je poživilo upanje, ki je zadnje čase že skoraj umrlo, da bomo z odra še poslušali slovensko besedo, ki jo vsi tako zelo ljubimo. Čim prej bo to v lastni dvorapi, tem mogočnejši bodo uspehi

..Cast igralcem, ki so obvladali tekst, tako je režiser igro pognal v primeren tek. Režija je bila v splošnem dobra, nekatere scene prav dobro izdelane; kljub temu bi se dalo na posameznikih marsikaj popraviti (npr. Tomaža, Celinija, Angelino; in 2. dej. sceno Miha — Markez, ki je polna dramatičnosti, a ni bila izravljena, ljubzenski prizori, katere opažam, da jih pri vseh igrar odigrajo pretrdo, okorno, dasi upam, da mladi ljudje vendar v resnični ljubezni niso taki). Nujna pa je večja pažnja boljši slovenščini!

Veliko vlogo je odigral g. Novak — Celinar: pravim veliko, ker je predstavljal resničnega trdnega gorenjskega kmeta, neustrašenega in ponosnega. — Gdč. Grumova - Ančka je predvsem v tretjem dejanju pokazala kvaliteto svoje igralske moči, kjer je bila vloga najtežja in bi v rokah povprečne igralka padla v neučinkovitost. — Miklave - Markez je veselo presenetil. Dejali smo že, da bi bil zmogel večje vloge, kakor jih je imel doslej: to je potrdil, ko je odlično zaigral kočarja v vseh potankostih. Igralec širokih zmoglosti. — Tudi gdč. Glavanova se

je odrezala v vlogi prikupne Ančke, ki je še najboljšje izpeljala ljubzenske momente. Njen mehki glas ji pomaga, osvaja. — Prepričljiv in svojski, kakor zmaj, je bil g. Skebe - Loccateli. On nikdar ne razočara, ker prednaša svoje vloge z iznajdljivimi efekti. — Nad vse posrečena je bila dvojica: g. Kastrevc P. - Cene, pastir in gdč. Stefančičeva - Urška, planšarica, ki sta z nepriljenostjo prispevala igri tudi komiko. Oba izvrstna v svoji igri. Med novimi igralci se je gotovo postavil g. Gaser - Tomaž, ki ne le, da je v lepi slovenščini verze govoril, tudi zaigral je študenta neprisiljeno. Se motim, če gledam v njem veliko igralskega talenta? — Za njim ni zastajal g. Oblak - Miha, igralec ponosnega kmečkega fant, sigurno v nastopu, g. Juvancič - Celinar s svojo zvitostjo in prililjivostjo, gdč. Hafnerjeva - Angelina v finisi laškega dekleta, kakor tudi plavžarji gg. Fajfar - Kos, Erjavec - Štefon in Grill - Primož. — Šepetalka je bila gdč. Breznikova.

Bila je dobra predstava, ena, takih, ki jo preprosti ljudje lahko doumejo in odhajajo zadovoljni. — jkc

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

Družinska sreča. Stane Smrekar in Ana roj. Marn imata sina Tomaža Viljama; Anton Bavdek in Lellie, roj. Muhvič se veselita sinčka Daniela Timoteja; v družini Jožefa Koželj in Gabrielle, roj. Jurčič se je rodila hčerka Gabriela Marija; Jožefu Kastelicu in Jožefi, roj. Štepec je povečal družinsko srečo sinček Timotej-Jožef; v družini Franca Flegar in Ide, roj. Ščuka se veselje hčerke Lilijane Ide; v družini Andreja Zele in Danice, roj. Hreščak pa tudi hčerke Andreje Danice; Roža Marija je ime hčerki, ki sta jo dobila Avgust Markič in Pavlina, roj. Žnidaršič; v družini Antona Dolinarja in Marije, roj. Holubar je prišel na svet sinček Anton Rudolf; družini Mirka Mušiča in Marije, roj. Cehner pa sinček Daniel David. Alojzij Vidic in Anica, roj. Štepec imata sinčka Jožeta Mihaela, v družini Franca Makovca in Marije Mlačnik pa sinčka Milana Emila.

V slovensko župnijo Marije Pomagaj so se vpisali: Družine: Ivan Perišič in ga Terezija z otrokoma Anamarijo in sinom Antonom; Lojze Babič in ga Stanka Pušnjak s hčerkama Marijo in Alojzijo ter Ivan Udovč in ga Ivanka iz Ilirske Bistrice. Poedinci: Ljudmila Vresk iz Zabukovja; Alojz Sep iz Dolge vasi pri Gorici, I. Bizjek, Jožef Srebrnjak, Ivan Turk, I. Rudolf, Janez Stipančič iz Črne vasi pri Kostanjevici.

AVSTRALIJA

Iz življenja Slovencev v Avstraliji
Poroke: V Nort Fitzroju sta sklenila zakonsko zvezo Anton Gjerek in Sabina Novak, oba prekmurska rojaka. V Yarraville sta stopila pred oltar Jože Vohar in Pavli Žižek, tudi prekmurska rojaka. V Melbourneu sta se poročila Franc Bergoč in Helena Urbančič, v Richmondu pa Karel Filip in Jožefa Vogrinčič. V North Sunshine sta si obljubila zvestobo do groba Jožef Kranjec in Berta Mlakar, v Ascot Vale sta pa stopila pred oltar Da-

niel Caharija in Jožefa Kosmin, v New portu pa Milan Kariž in Gabriela Mihelčič. V Hamiltonu sta si ustvarila skupno družinsko življenje Martin Arlič iz Celja in Kristina Gryš iz Poljske, v Paddingtonu sta sklenila zakonsko zvezo Rafael Zadel iz Knežaka in Angela Rozina Ljubič iz Ilirske Bistrice, ter Stanislav Golcman iz Konjice in Marija Kornhauser iz Cankove, v Sydneyu pa Martin Janžekovič iz Bukovec pri Ptuj in Marija Fabijančič iz Javorja pri Hrušici.

Družinska sreča: V družini Franca Flajnika in Pavle, r. Skapin v Adelaidi imajo sina Petra Stanislava, v družini Jožefa Zupančiča in Ane, r. Božič v Noble Parku so dobili hčerko Veroniko. V Hawthornu je prinesla veselje v družino Viktorja Dogina in Evalije, r. Lopič hčerka Adriana-Marija. V Northcote sta Jakob Urbančič in Terezija, r. Škerlj dobila sinčka Darka Jakoba. V Ormindu je prišla na svet v družini Zlatka Rometa in Erike, r. Cvalina hčerka Janet Štefanijs. V družini A. Kozoleta in Ane, r. Pulfer v Pascoe Valu so dobili hčerko Ingrid Brigito. V Diamond Creeku se je rodil v družini Andreja Fistricha in Zore, r. Artič sinček Albert Adolf, v East Brunswicku ima veselje družina Marijana Čuka in Elvire, r. Stegelj s sinčkom Marijanom Alojzijem. V Thornbury-u sta dobila Albert Logar in Ivana, r. Šajn hčerko Doris, Aleksander Kodila in Ana, r. Dowgan v Clifton Hillu pa prav tako hčerko Suzano Antonio. Krst so imeli tudi v družini Dušana Vrane in Erneste, r. Prelec v Anthleju. Sinčku so dali ime Tomaž. V Ascot Vale-u je prišla na svet v družini Marjana Kosmina in Thelme Lillian, r. Power hčerka Sharon Mary, v družini Antona Šuštarja in Danice, r. Udovč pa sin Alojzij. V Footscrayu pa v družini Pavla Kisha, in Cecilije, r. Kolenc prav tako hčerka Pavla. V mestu Wagge sta dobila Ivan Velišek in Helena, r. Plas že tretjega sinčka. Pri krstu je dobil ime Tonček. V Paramatti je prišel na svet v družini Jožeta Pramerja in

Anice, r. Ušaj sinček Peter Mihael. V Quakers Hillu so dobili v družini Karla Simončiča in Ivanke, r. Čeh hčerko Marjetico Aleksandro, v Annadali imajo v družini Jožeta Jurčiča in Jelke, r. Ferfolja hčerko Suzano, v West Rydeu pa v družini Stanislava Smerdelja in Elizabete, r. Bezjak sinčka Stanka Ivana, v Newtownu sta Franc Gantar in Marija, r. Kaluža dobila sinčka Ivana, v Granvillu pa Jože Zele in Ivanka, r. Pavlovac prav tako sinčka Bogdana.

CHRISTIAN DEMOCRATIC REVIEW
V LONDONU.

ki jo izdaja Krščansko-demokratska unija za Srednjo Evropo, je v zvoji decembrski številki 1959, objavila na vodnem mestu članek g. Rudolfa Smeruja: The Lima Congress — Kongres v Limi. Članek ima poglobljeno: Zveza med Ameriko in Evropo in politična ter ekonomska integracija Latinske Amerike.

PO ŠPORTNEM SVETU

Olimpijske zimske igre v Squaw Welley. V prav za olimpijske zimske igre zgrajenem zimskem športnem središču v Squaw Welley so v sredo, 17. t. m. slovesno pričeli z igrami. Igre je otvoril v imenu predsednika ZDA Eisenhowerja podpredsednik Nixon.

To novo zimsko športno središče je zgrajeno 1889 m nad morjem na vzhodnem pobočju Sierra Nevade. Izbrali so ta kraj zato, ker ima izredno ugodne snežne razmere; tako, da so se prilegli kar ustrašili, ker je letos skoraj preveč snega. Razen proge za dolge proge, ki je 27 km od zimskega središča, je na vse ostale športne prostore mogoče priti peš iz limpijske vasi. Zgradili so tudi pet umetnih drsališč, na glavnem štadionu pa je prostora za 9000 ljudi.

Imajo posebno natančne priprave za merjenje časov, računski robot pa dve minuti po prihodu zadnjega tekmovalca v kakšni panogi izdela celoten pregled stanja z vsemi podrobnostmi.

Nad 800 tekmovalcev iz 25 držav se

meri v raznih zimskih športih. Jugoslavija se je prvotno prijavila, a je odpovedala sodelovanje. Razlog: Tekmovalci ne bi mogli uspešno rastopati v tej mednarodni konkurenci. Ta odločitev Smučarske zveze Jugoslavije je vzdignila mnogo prahu. Toda tekmovalcev, ki so seveda samo Slovenci, le niso poslali v Squaw Welley.

Zato pa nas tem bolj veseli, da zastopa na olimpiadi argentinske barve Slovenec France Jerman. Največji argentinski dnevnik "La Prensa" ga je 18. 2. takole predstavil javnosti: "France Jerman, ki bo nastopal v tekih na dolge proge — 15,30 in 50 km — se je rodil 16. 10. 1920 v Jugoslaviji in je argentinski državljan. V San Carlos de Bariloche (arg. smučko središče — op. u.) je zmagal osemkrat v teku na 15 km; na isti progi je bil dvakrat prvak v Čilu. Leta 1958 je postal južnoameriški prvak." — Ostali argentinski zastopniki so Osvaldo Ancinas, Diego Schweizer in Clemente Tellechea, ki bodo tekmovali v smuku, slalomu in veleslalomu, v istih disciplinah bo nastopila tudi med damami M. C. Schweizer.

V soboto, 19. 2. so se pričele tekme v ožjem pomenu besede. Prvo zlato medaljo je osvojil šved S. Jernberg v teku na 30 km v času 1,51:3,9. Naš Jerman se je uvrstil na 42. mesto med 44 tekmovalci. Če pa pomislimo, da je tek sam brez podpore in celo brez pomoči raznih tehnikov inženirjev, ki analizirajo sneg in določajo svojim tekmovalcem maže za smuči, moramo priznati, da se je Frenk kar dobro držal.

V veleslalomu je nepričakovano zmagal švicar R. Staub pred favoriti Avstrojci. 1800 m dolgo progo je presmukal v 1:48,3; Argentinci pa so se tako le uvrstili: 32 je bil O. Ancinas v času 2:51, D. Schweizer pa 56; C. Tellechea pa je bil diskvalificiran, ker je prezl ena vrata.

V smuku je osvojil zlato medaljo Vaurnet (Francija, v času 2:6); Ancinas (Arg.) je bil 45, C. Tellechea pa 61. V splošni kvalifikaciji je vodila s precejšnjim naskokom po prvih dnevih SZ 86½ točk), Nemčija 48, Švedska 29, ZDA 16, Francija 15, Avstrija 13, Kanada 13.

Lojze Novak

izključno zastopstvo

FOTO OPTIKA

BRUERA

Avda. de Mayo 311, Ramos Mejia
svetuje in se priporoča.

SOLIDNE CENE IN DELO

Če se boste sklicevali na tale
oglas, boste pri nakupu dobili
20% popusta.

Naš Dom v San Justu

vabi vse prijatelje na

PUSTNO ZABAVO

dne 28. februarja 1960 v društvenih prostorih
Hipolito Irigoyen No. 2756 — San Justo
Prijetna glasba — ples — Za dobra jedila in mrzlo pijačo
bo poskrbljeno v obilni meri.

Vabljeni vsi.

Začetek ob 18. uri.

SLOMŠKOV DOM v a b i n a

PUSTNO ZABAVO

28. februarja ob tretji uri popoldne
V ILIRIJO, RAMOS MEJIA, ALVARADO 350
Čisti dobiček za "Slomškov dom"

1960
IV. SLOVENSKI ŠPORTNI DNEVI

BUENOS AIRES — ARGENTINA

13. MAREC — 1. MAJ

NASTOPAJO:

ZAVOD ADROGUE — MLADINSKI DOM

SFZ LANUS — SAN MARTIN

NAŠ DOM — SFZ MORON

PANOGA:

NAMIZNI TENIS — ŠAH — ODBOJKA

NOGOMET — LAHKA ATLETIKA

SLOVESEN PRICETEK

NA IGRIŠČU V LANUSU

Zbornik - Koledar Svobodne Slovenije za leto 1960
POGLED NA PRVIH 10 LET V IZSELJENSTVU

Je letos novo poglavje v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za 1960, ki bo tudi v naslednjih tako dolgo, dokler ne bo povsem prikazano delovanje številnih organizacij, društev ter ustanov demokratičnih Slovencev in desetletju njihovega obstoja ter udeleževanja slovenskih protikomunističnih emigrantov v njih. Je to vse hvale vredna pobuda založbe Zbornika, da se je odločila, da v tej največji letni publikaciji slovenskih demokratičnih izseljencev v svetu objavi vse, kar so v prvih desetih letih svoje emigracije ustvarjali na kulturnem, političnem, gospodarskem, verskem ter socialnem področju in to dragoceno gradivo za bodočo zgodovino o slovenski emigraciji v svetu reši izgube in pozabe. Tem bolj je bilo to potrebno, ker je bilo v prejšnjih Koledarjih odn. Zbornikih-Koledarjih popisano že življenje in delo slovenskih beguncev po raznih taboriščih, precej pa že tudi v ponaselitvi v raznih deželah.

Pod gornjim zaglavjem bo sedaj v Zbornikih-Koledarjih delo slovenskih demokratičnih Slovencev v zadnjih desetih letih v raznih državah prikazano načrtno, da bo poznejši zgodovinar z vso nepristranostjo lahko zapisal, da je slovenska politična emigracija v svetu izpolnila svojo dolžnost tako napram sa-

mi sebi za svojo nadaljnjo narodno, versko in kulturno ohranitev, kakor tudi napram narodu v najtežjem obdobju njegove zgodovine pod komunistično sužnjostjo.

Slovenski oder v Clevelandu je prva razprava v tem zaglavju. Napisal jo je Zdravko Novak ter v njej prikazal ustanovitve slovenske gledališke družine pod navedenim imenom v Clevelandu v Severni Ameriki. Pregledno je razvrstil njeno udeleževanje po posameznih sezonah. Poročilo je zaključil z ugotovitvijo, da je Slovenski oder v Clevelandu do časa, ko je bilo poročilo zaključeno, pripravil slovenskim rojakom 36 predstav.

Druga razprava pod zaglavjem Pogled na prvih 10 let v izseljenstvu je posvečena Društvu Slovencev v Bs. Airesu ob 10. letnici. Prvotno je bila namena, da bi bilo že v letošnjem zborniku prikazano celotno delo Društva Slovencev v Bs. Airesu v zadnjih desetih letih. Pri odpiranju gradiva se je pa izkazalo, da je to neizvedljivo, ker je bilo delo Društva Slovencev v Buenos Airesu v začetnih razdobjih tako vsestransko in tako tesno povezano z obnovo vsega društvenega ter organizacijskega življenja in je tako obsežno, da bo njegova obdelava zavzela več let. Tako je

v letošnjem prikazu obdelano samo obdobje, ki zajema leta 1947, 1948 in 1949, t. j. dobo, ko je bila nekako zaključena slovenska emigracija v Argentino. Prikaz dela in naporov Društva Slovencev v naslednjih letih bo pa predmet razprave v prihodnjem in naslednjih Zbornikih. Obdelavo celotnega gradiva, ki se nanaša na delovanje Društva Slovencev, je prevzel Jožko Krošelj.

Mladinske organizacije v Argentini se udeležujejo zelo živahno že od vseh začetkov naselitve Slovencev v tej deželi. To priča njihovo število, pa tudi najrazličnejše prireditve. Nalogo, da zgodovini ohrani veliko delo, ki ga je slovenska izseljenska mladina opravila v svojih organizacijah in društvih, je prevzel Pernišek ter je za ta Zbornik pripravil razpravo "Deset let slovenske mladinske organizacije". V njej je opisano delovanje naslednjih slovenskih mladinskih izseljenških organizacij v Argentini: Slovenske fantovske zveze, Odseka Slov. fantovske zveze v Mendozi, Odseka SFZ Jože Mehle v Slo. vasi v Lanusu, Fantovskega Mladinskega doma, Slovenske deklishe organizacije, Slovenskega deklishega krožka v Mendozi, Odseka Slovenske deklishe organizacije v Lanusu, Dekliskega Mladinskega doma ter naslednjih slovenskih dijaških organizacij v Argentini: Slov. kat. akad. društva — SKAD, Slovenske-

ga dijaškega krožka v Mendozi, Dijaškega odseka Slovenske deklishe organizacije, Zveze slovenskih srednješolcev. Prikazano je tudi delo Zveze slovenskih skavtov.

Slovensko dušno pastirstvo v Argentini, je naslednji članek, ki prikazuje ureditev dušnega pastirstva za Slovence v Argentini ter delovanje slovenskih duhovnikov po posameznih naseljih. Iz poročila je razvidno, da imajo slovenski naseljenci v vseh večjih naseljih svojega slovenskega duhovnika.

Slovenska katoliška akcija v Argentini je v svojem delovanju med slovenskimi izseljenci v Argentini prikazana v članku pod istoimenskim naslovom. Naštete so tudi njene organizacije, prikazano delo z zbora, v študijskih tečajih in sestankih ter njeno knjižno delo.

Vincencijeva konferenca je tudi ustanova, ki jo je poklicalo v življenje slovensko dušno pastirstvo v Argentini. Njeno plemenito delovanje za potrebne rojake je v Zborniku prikazano pod gornjim naslovom.

Da Slovenci radi pojo, je znano. Pesem jih spremlja skozi vse življenje. Je z njimi v veselih dneih in v časih preizkušenj. To zgovorno pričajo številni pevski zbori, ki jih imamo v Argentini. Vsi goje slovensko cerkevno, narodno in umetno pesem. Z njimi nastopajo pred

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO
ARGENTINO
Central BFRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto
1960 za Argentino \$ 340.—.

OBVESTILA

Izlet Družabne pravde bo v nedeljo, 13. marca na otok Hiawatha. Odhod s posebno motorko bo ob deveti (9) uri iz pristanišča v Tigru. Ob 10. uri bo na otoku sv. maša. Hrano naj vsakdo pri-
nese s seboj. Za pijačo bo poskrbel Pirč.
Redni občni zbor Družabne pravde bo — kakor vsako leto — dne 1. maja (nedelja) ob deseti uri v prostorih na Ramón Falconu z običajnim dnevnim redom. Pred občnim zborom bo v kapeli ob pol deseti uri sv. maša za žive in mrtve člane Družabne pravde. Vse člane in prijatelje vabimo, da se obnega zbora gotovo udeležijo. Družabna pravda

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605

Buenos Aires

Pred nakupom se posvetujte pri
Lojzetu Novaku

Izključno zastopstvo

B U M A R S. R. L.

Avda. de Mayo 302. T. E. 658-7083

Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov. Kličite po telefonu, zgledite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.